

"LÍNIES GENERALS PER AL DISSENY D'UN PLA D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL "

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL PLA

El Departament d' Orientació és un servei de suport educatiu on s'articulen les funcions de tutoria, orientació personal, acadèmica i professional als estudiants, assessorament a professors, famílies, i coordinació de les programes d'atenció a la diversitat d'un centre educatiu.

Entre els seus àmbits d'actuació tenim:

- Suport al procés d' ensenyament-aprenentatge
- Suport al Pla d' Acció Tutorial
- Suport al Pla d' Orientació Acadèmica i Professional

El pla d'Orientació Acadèmica i Professional s'emmarca al Pla d'Acció Tutorial i es desplega tant a l'àmbit de la tutoria grupal, com la individual. Les seues diferents fases de desenvolupament han de facilitar a l'alumnat la construcció del propi projecte formatiu i la presa de decisions professionals; un projecte capaç de satisfer interessos i aspiracions de l'alumnat, d'acord amb les seues aptituds i circumstàncies, i amb les possibilitats reals que ens ofereix l'entorn. Així, informació i reflexió constitueixen els eixos al voltant dels què es desplega el programa, les activitats del qual van adreçades a:

- Autoconeixement d' aptituds, interessos, personalitat, valors, rendiment acadèmic i estil d' aprenentatge.
- Informació acadèmica i professional: estructura del sistema educatiu, optativitat, modalitats de batxillerat, cicles formatius, universitat, altres alternatives.
- Procés de presa de decisions: actitud positiva i responsabilitat.
- Procés de transició a la vida activa i adulta: instruments per a la incorporació al món laboral

En aquest treball es presenta les línies general que hauria de dur el disseny d'un pla d'activitats d'orientació acadèmica i professional per part d'un Departament d'Orientació. Aquest disseny requereix atendre consideracions de tipus conceptual, les quals hem de diferenciar:

- 1.- Línies generals, elements bàsics que donen forma a la nostra proposta de treball.
- 2.- Fases en què es va a executar la proposta. Serà doncs, el perfil de l'execució.
- 3.- L'organització de l'execució del projecte, atenent a la realitat concreta del centre. Ací s'organitzaran les propostes d'activitats.

Ricard Ernest Orero Calvé
Orientador educatiu

1. DISSENY DE LA PROPOSTA CURRICULAR D'ORIENTACIÓ:

- **Marc legal**
- **Responsables per a l'elaboració, coordinació i posada en pràctica del pla**
- **Aspectes essencials de la proposta**
- **A qui va dirigida la proposta**

• **Marc legal:** el pla d'orientació acadèmic-professional és una part essencial del Pla d'Acció Tutorial, i aquest al seu torn està integrat en el Projecte Curricular d'Etapa (decret 234/97 de 2 de setembre, on es regula el Reglament Orgànic i Funcional dels Instituts d'Ensenyament Secundari).

Normativa actualitzada sobre lleis generals d'educació i decrets sobre els serveis d'orientació.

- **Responsables per a l'elaboració, coordinació i posada en pràctica del pla:**

Les funcions dels diferents òrgans responsables són establertes en el Decret 234/97 de 2 de setembre.

1. Equip Directiu: en què la figura del cap d'estudis serà clau per a la coordinació de les activitats d'orientació acadèmica i professional.

2. Claustre de Professors: estableix criteris per a l'assignació i coordinació de les tutories i activitats d'orientació de l'alumnat.

3. CCP: coordina i estableix les directrius per a l'elaboració de les activitats d'orientació i tutoria en el centre.

4. Tutories: l'acció tutorial engloba la tutoria com a funció docent, l'orientació i el suport al procés d'ensenyament-aprenentatge. Els tutors seran determinants per al desenvolupament de les activitats d'orientació acadèmica i professional, que estaran incloses en el PAT i on s'organitzarà la realització i temporalització durant tot el curs (en una planificació contínua) i per algunes activitats més específiques s'organitzarà per al tercer trimestre del curs.

5. Departament d'Orientació: tindrà la responsabilitat de l'elaboració del programa i de la planificació de les activitats per al curs escolar, atenent els criteris següents:

- Necessitats del grup
- Recursos disponibles en el Centre (humans, instal·lacions, materials ...)
- Disponibilitat horària (del professorat, alumnat, famílies ...)
- Temporalització de les activitats tant complementàries com extraescolars

El D.O. coordinarà i assessorarà el desenvolupament de les activitats que com hem dit anteriorment estaran incloses en el PAT

6. Professorat: Amb l'entrada en vigor de la LOGSE s'amplien les funcions del docent ha de, a més de realitzar la seva funció educativa de l'àrea o disciplina corresponent, ha d'orientar, preparar per a la vida responnent al principi bàsic del sistema educatiu d'un ensenyament integral.

• **Aspectes essencials de la proposta:** la proposta anirà dirigida al desenvolupament dels següents aspectes:

- Autoconeixement d' aptituds, interessos, personalitat, valors, rendiment acadèmic i estil d' aprenentatge.
- Informació acadèmica i professional: estructura del sistema educatiu, optativitat, modalitats de batxillerat, cicles formatius, universitat, altres alternatives.
- Procés de presa de decisions: actitud positiva i responsabilitat. Procés de transició a la vida activa i adulta: instruments per a la incorporació al món laboral

• **A qui va dirigida la proposta:** A tota la comunitat educativa:

- Alumnes, Tutors i Professors, i pares

2. ASPECTES CONCEPTUALS DE LA PROPOSTA CURRICULAR D'ORIENTACIÓ:

• **Diferents aspectes conceptuals a considerar**

• **Desenvolupament dels aspectes essencials de la proposta**

• **Diferents aspectes conceptuals a considerar:** en el desenvolupament de la pràctica anem a diferenciar els següents termes:

- **Orientació acadèmica:** referida als diferents itineraris educatius, àrees i matèries optatives que ofereix el centre, estudis posteriors (tipus de batxillerats, cicles formatius i titulacions universitàries) del sistema educatiu.

- **Orientació professional:** relativa als aspectes bàsics del món sociolaboral que envolta l'alumne (recerca de feina, tendències professionals de futur, entrevistes de selecció ...).

- **Maduresa vocacional:** La finalitat serà desenvolupar conductes vocacionals que afavoreixin el coneixement de si mateix, que facilitin la seva autoorientació professional i el desenvolupament del seu projecte de vida.

- **Assessorament Vocacional:** ajuda especialitzada que facilita la informació necessària i contribueix a aclarir i desenvolupar el procés de presa de decisions. El A.V. pretén intervenir entre la informació proporcionada, els agents decisoris externs (família, pressió ambiental, social, mitjans de comunicació) i la capacitat de decisió, autoorientació i maduresa vocacional de l'alumne.

• **Desenvolupament dels aspectes essencials de la proposta:**

1. Autoconeixement: el concepte que l'alumnat tingui de si mateix va a exercir una influència decisiva en l'elecció professional. Tenir coneixement de si mateix suposa reflexionar sobre: capacitats (aptituds i habilitats), destreses específiques, actituds i interessos, nivell d'aspiracions motivacions, valors, autocepto, personalitat, maduresa persoanl i vocacional, historial acadèmic, estil de vida experriencias educatives i professionals, preferències, ... Informació que li serà imprescindible per afrontar amb garanties el seu procés de presa de decisions. El alumnbo ha de prendre consciència de les seves característiques personals i que siguin congruents amb les seves preferències.

2. Informació acadèmica i professional: la informació serà una àrea prioritària en el desenvolupament del programa per a la inserció acadèmica i sociolaboral de l'alumne. No s'ha de limitar a la mera exposició de la informació si no que s'ha de facilitar diferents estratègies per a la recerca i selecció d'informació.

3. Presa de decisions: l'acte d'optar per alguna cosa és el resultat d'un procés de decisió. En el nostre programa pretenem ensenyar a prendre decisions, que siguin resultat del coneixement de si mateix i de la informació acadèmica i sociolaboral proporcionada, optant per decisions congruents i sent capaces les anticipar conseqüències.

3. PROGRAMACIÓ DE LA PROPOSTA CURRICULAR D'ORIENTACIÓ:

L'orientació acadèmic-professional és:

- Un procés d'ajuda, assessorament, de caràcter mediador i cooperatiu, dirigit a persones en període formatiu amb la finalitat de desenvolupar conductes vocacionals a través d'una intervenció contínua, sistemàtica i tècnica basada en els principis de:
  - Prevenció (preparar l'alumne cap a una decisió acadèmic-professional satisfactòria),
  - Desenvolupament personal
  - Intervenció (analitzar i identificar els aspectes del context que estimulen i obstaculitzen l'assoliment professional)
  - Implicant els agents: educatius i socioprofessionals

• Identificació de les necessitats en funció del supòsit (avaluació inicial)

• Objectius

• Continguts

• Metodologia

• Activitats i temporalització

• Organització dels recursos

• Avaluació

• Objectius

- Facilitar a l'alumne els aspectes implicats en el coneixement de si mateix
- Capacitar a l'alumne cap a l'autorientació (propiciant la seva autonomia).
- Desenvolupar la maduresa vocacional i presa de decisions
- Propocionar tota la informació relativa dels diferents itineraris acadèmics
- Facilitar el coneixement de l'entorn sociolaboral de l'alumne
- Facilitar la construcció del seu projecte de vida

• Continguts

- Autococimiento, reflexió sobre si mateix
- Informació sobre els diferents itineraris educatius
- Informació sobre el seu context sociolaboral
- El procés de presa de decisions i la seva execució

• **Metodologia:** el desenvolupament del programa s'ha de fer atenent els principis següents:

- Activitat
- Interès
- Personalització
- Individualització
- Socialització
- Significativitat
- Creativitat
- Funcionalitat
- Treball cooperatiu
- Recerca

• **Activitats i temporalització**

Les activitats aniran dirigides a tota la comunitat educativa, i ja que l'orientació és un procés continu seva temporalització serà anual. Bàsicament caldrà plantejar els següents tipus d'activitats:

- Activitats realitzades pel Tutor, responsable directe de la realització del Pla.
- Activitats que seran assumides pels professors de cada àrea mitjançant la seva infusió curricular.
- Activitats adreçades als alumnes:
  - Gran grup: realitzades pel tutor en l'hora de tutoria assignada i per l'orientador.
  - Petit grup: grups de 4 o 5 alumnes utilitzant diferents tècniques de dinàmiques de grup.
  - Individualment: atenció directa per part del tutor o de l'orientador en el seu horari assignat.
  - Activitats de asesoria a les famílies: es duran a terme principalment per l'orientador del centre.

Activitats i instruments d'aplicació

1. Qüestionaris per a l'autoconeixement: d'aptituds, interessos i motivacions.
2. Qüestionari d'interessos i preferències professionals: Holland, IPP de TEA, SAV de Rivas, orienta fàcil (autoaplicat en base informàtica)
3. Informació sobre l'oferta educativa i sortides professionals: xerrades, conferències, (exalumnes, professors d'altres centres, professionals, ...)
4. Entrenament en la presa de decisions: dilemes morals, pràctiques sobre resolució de problemes,
5. Inserció laboral: recerca de feina, confeccionar currículum vitae, entrevista, carta de presentació, exigències actuals de mercat, tendències de futur, ...
6. Visites: altres centres educatius, empreses, centres de treball,
7. Xerrades informatives als pares

• **Organització dels recursos**

Es tindrà en compte els recursos disponibles al centre tant materials (aula d'usos múltiples, sistemes audiovisuals, informàtics, aules, espais, ...).

• **Avaluació**

L'avaluació serà contínua, durant totes les fases d'aplicació del pla d'orientació acadèmica i professional, això ens permetrà un ajust de del pla a les noves necessitats que poguessin sorgir i de manera que s'ofereix a l'alumne una educació integral i personalitzada tenint en compte la diversitat de l'alumnat que cursa ensenyaments d'educació secundària: diferents aptituds, interessos i motivacions dels alumnes.

Característiques de l'avaluació:

Contínua,
Diagnosticadora,
Pronosticadora,
Rreguladora,
Orientadora,
Qualitativa,
Positiva